

Ochranářská záchrana údolí Teplé před požáry od parních vlaků na konci 20. století

Jiří Bytel, AOPK ČR, Regionální pracoviště Správa CHKO Slavkovský les

(k článku z Arniky 1/2025 Divočina za humny – bečovský Yellowstone aneb les dlouhodobě ovlivňovaný požáry)

V minulé „ohnivé“ Arnice jsem si při čtení článku o „bečovském Yellowstonu“ vybavil situaci, která s popisovaným požárovým lesním hospodařením souvisí a myslím si, že stojí za to zachovat o ní povědomost.

Někdy v 90. letech 20. století (přesněji datování si, bohužel, nepamatuji), byla na Správu CHKO Slavkovský les doručena žádost buď podnikatelského subjektu z Karlových Varů (nějaký hotel?) nebo tehdejší monopolní státní železniční společnosti (Československé státní dráhy či jejich nástupce České dráhy) o schválení záměru provozování parních vlaků na trati Mariánské Lázně – Karlovy Vary jako nové turistické atrakce v oblasti západočeských lázní. Pokud si vzpomínám, součástí železničního zážitku mělo být i fingované přepadení některých vlaků, ať si to cestující na našem Divokém Západě pořádně užijí.

Na poradě, kde Ing. Jan Schlossar, tehdejší vedoucí Správy CHKO Slavkovský les, o žádosti informoval, převládl názor, že tento záměr je pro ochranu přírody nepřijatelný, především z důvodu rizika požáru v přírodní rezervaci Údolí Teplé. Terénní konfigurace, hasičská nepřístupnost svahů na levém i pravém břehu řeky Teplé i letní nedostatek vody k hašení by nedovolily včasné a zdárné uhašení případného

požáru způsobeného parním vlakem, a celé údolí „by nenávratně vyhořelo“. Akceptovat by bylo možné nanejvýš provozování „falešného parního vlaku“, který by ve skutečnosti byl diesellový, a efekt parního vlaku by byl vytvářen uměle (např. generátorem páry a dýmu). I za každým takovýmto „parním vlakem“ by bylo třeba preventivně vypravit speciální požární vlak k uhašení případného požáru.

Na tento „kompromis“ však žadatel nepřistoupil – jednak z důvodu vysokých finančních nákladů, jednak také z důvodu „purismu“ provozování parních vlaků (parní vlak má být opravdový, a ne „falešný a kaširovaný“).

Parní vlaky, ať již reálné či kaširované, na lázeňskou dráhu tedy nevyjely a v údolí Teplé tak doznívá efekt historických „vlakových požárových managementů“ a mizí fenomén „požárového subklimaxu“. Ale kdoví, třeba jednou nastane doba, kdy se vypalování (ne v důsledku provozování parních vlaků, ale v řízeném provedení) stane nedílnou součástí plánů péče o toto kaňonovité území jako opatření nutné pro zachování cenných přírodních stanovišť a druhů. ■

◄ Nějak takto mohla vypadat fingovaná přepadení parních vlaků na trati Mariánské Lázně – Karlovy, kdyby došlo k naplnění podnikatelského záměru z 90. let 20. století.

Obrázek byl vytvořen pomocí umělé inteligence OpenAI, ChatGPT (<https://chatgpt.com/images>).